

Lời nói đầu

Trước hết, tôi muốn cảm ơn những người bạn đã giúp cho cuốn sách này có điều kiện ra mắt độc giả cũng như đã đóng góp những ý kiến xây dựng. Đồng thời gửi lời cảm ơn và xin lỗi những tác giả tôi đã trích đăng một vài đoạn trong tác phẩm mà vì hoàn cảnh, tôi đã không xin phép trước được.

Cuốn sách này có hai phần, viết cách nhau hơn 30 năm. Phần I viết về những lý do đưa tới binh biến 11-11-1960, diễn tiến và nguyên nhân thất bại của nó cũng như về bản chất của chế độ quốc gia. Độc giả chắc chắn sẽ thất vọng nếu muốn tìm thấy ở đây một thể văn và nội dung của một cuốn tiểu thuyết, vì đây chỉ là một tài liệu về một biến cố lịch sử, được viết ngay sau đó với tất cả lòng thành thật và ý muốn tìm hiểu sự kiện của tác giả. Tài liệu này đã được phổ biến một cách giới hạn từ năm 1966, giữa những người quen biết, và cũng có một số báo đã trích đăng một vài đoạn.

Trái với phần I, tôi đã do dự rất lâu trước khi viết tiếp phần II của cuốn sách. Một phần tôi muốn để thời gian giúp cho mình có một cách nhìn khách quan hơn, bớt sôi nổi và không muốn bị những tình cảm nhất thời chi phối. Mặt khác, phần II có những điều có tính cách riêng tư nên sợ là viết về "cái tôi" thì rất tế nhị và phần nào khó tránh khỏi tính chất chủ quan. Hơn nữa, cuộc đời tương đối phẳng lặng của tôi so với nhiều người khác và trước niềm bất hạnh to lớn của dân tộc và đất nước thì vài mẩu chuyện vui buồn của cuộc sống lưu vong có gì đáng để viết lên không? Nếu có, thì chỉ để xác định một chọn lựa chính trị và làm công việc tổng hợp, đối chiếu một số tài liệu chính thức đã được giải mật cũng như những bài viết hay hồi ký của một số người đã dính líu xa gần vào biến cố 11-11-1960 với hy vọng là giải đáp được một vài thắc mắc của dư luận về biến cố này. Là một quân nhân tại sao tôi lại chủ trương một đường lối chính trị chống chiến tranh? Có lẽ vì tôi đã được mục kích những cảnh tàn sát lương dân và quân nhân của cả hai phe nên tôi muốn tìm một lối thoát cho cuộc nội chiến mà tôi nghĩ rằng càng kéo dài bao nhiêu thì càng tàn phá tinh thần và lương tâm con người Việt Nam bấy nhiêu. Tôi cũng đã chứng kiến là chiến tranh làm cho một số người trở nên mất nhân tính mà bình thường, họ có thể là những người tốt. Họ nhúng tay vào những hành động tàn bạo mà lương tâm không một chút băn khoăn vì đầu óc đã bị mờ ám bởi tuyên truyền. Tôi cũng muốn viết về một số người điển hình cho những anh hùng vô danh, lúc sống cũng như khi chết không ai biết đến, nhưng đã tận tụy làm bổn phận của mình một cách phi thường, đáng kính phục.

Cũng nhân dịp này, tôi muốn nói lên lòng tưởng nhớ của tôi đối với những người đã bỏ mình hay bị thương trong hai ngày binh biến, quân cũng như dân. Đồng thời cảm ơn chân thành những người đã giúp vợ tôi trốn tránh trong 8 tháng sau ngày đảo chánh thất bại cho tới khi vượt được biên sang Nam Vang để tìm gặp tôi. Khi đó tôi còn bị giữ trong căn trại của quân đội Hoàng Gia Cao Miên, chưa được trả tự do. Những nhân vật này, chúng tôi không hề quen biết trước ngoại trừ anh Nguyễn Được và vị Hoà Thượng của một ngôi chùa trong vùng Sài Gòn-Chợ Lớn và hai ba người khác. Nhưng do người quen giới thiệu, trình bày hoàn cảnh vợ tôi đang bị mật vụ của chế độ lùng bắt, những ân nhân đó đã không quản ngại nguy hiểm, hết lòng che giấu vợ tôi. Vì tôn trọng ý muốn của những vị đó tôi xin không nêu danh. Tôi cũng không quên ơn Cha Lê Trung Thịnh, phụ tá Đức Cha Bình ở Sài Gòn và bà goá phụ Tống Việt Triêm, đã không ngần ngại để tôi trú ẩn ở Nhà Thờ Đức Bà và ở nhà riêng trong lúc tôi

đang bị truy lùng sau vụ chỉnh lý vào tháng Giêng năm 1964. Mong là tất cả tìm thấy ở đây lòng tri ân của chúng tôi.

Khi viết về binh biến 11-11-1960 vào năm 1964 tại Sài Gòn, tôi chỉ có ý định để lại một tài liệu về biến chuyển theo tôi quan trọng và quyết định trong sự sụp đổ của chế độ Ngô Đình Diệm. Một chế độ đã tạo nên những yếu tố khởi đầu cho quá trình bất ổn định có khả năng đưa tới sự tan rã của giới quốc gia.

Khi đề cập đến quá trình phát sinh và hình thành của chánh quyền quốc gia chống cộng, tinh thần cán bộ của bộ máy chánh quyền, của tầng lớp trí thức lãnh đạo và của giới chánh trị, tôi không bao giờ nghĩ rằng mình đang làm công việc phê phán và lại càng không có tham vọng tự đặt cho mình vai trò "lương tâm của xã hội". Nhiều lắm, những điều nêu ra chỉ nên được coi là những nhận định của một nhân chứng đương thời, cùng thuộc một tầng lớp xã hội. Tôi tin rằng đó cũng là những nhận định hay thắc mắc của tầng lớp trẻ trong quân đội. Những người này cảm thấy không thể tách rời ra khỏi tầng lớp xã hội mà trong đó họ là một thành phần. Và như vậy họ phải liên đới trách nhiệm trước dân tộc và lịch sử về sự tiến bộ hay thoái hoá của đất nước.

Những nhận định về tầng lớp lãnh đạo quốc gia chỉ nhằm mục đích nêu lên bản chất của tầng lớp này. Nó không vì vậy mà phủ nhận, về mặt cá nhân, lòng hy sinh, thiện chí phục vụ của một số nhân vật trong giới lãnh đạo. Nhưng chìm đắm trong một xã hội được tạo lập bởi những yếu tố không tốt đẹp, cá nhân nhiều khi trở thành bất lực. Cũng trong tinh thần đó, khi đề cập đến hành động của một số người đã tham gia cuộc đảo chánh, tôi không chủ ý phê phán hay trốn trách nhiệm mà chỉ nhằm mục đích tìm hiểu sự thật khách quan. Tôi tin rằng những người này tìm thấy ở đây cảm tình trung thực của tôi. Vì dù hoàn hảo hay không, mỗi người đều đã cố gắng làm nhiệm vụ của mình.

Sau cùng, để tránh mọi hiểu lầm, tôi muốn nhấn mạnh rằng tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm về sự thất bại của ngày 11-11-1960 vì là người tổ chức và điều khiển cuộc đảo chánh. Việc phê phán thuộc phạm vi lịch sử. Sự việc nhiều khi vượt khỏi khả năng của cá nhân. Nếu có gì đáng kể thì có lẽ chỉ có thiện chí phục vụ và ý thức trách nhiệm của một người dân trước một hoàn cảnh lịch sử bi đát.

11-11-1998

Vương Văn Đông